

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
Pre-Trial Chamber
Chambre Préliminaire

D298/2/1/3

**តាមការប្រជុំជាមួយស្រុកខ្មែរ និងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពី
ការបង្កើតវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម
ដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងអំឡុងពេលនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ**

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០៤/១/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសថស (អបជ ២៨)

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

សមាសភាព៖

ចៅក្រម ត្រួត គឹមសាន ប្រធាន

ចៅក្រម Olivier BEAUVALLET

ចៅក្រម និយ ជុំស

ចៅក្រម Kang Jin BAIK

ចៅក្រម ហួត ចុន្ទី

កាលបរិច្ឆេទ៖

ថ្ងៃទី ២៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៦

ឯកសារដើម	
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL	
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception):	
27 / 10 / 2016	
ម៉ោង (Time/Heure):	
15:10	
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier:	
SANN RANA	

សាធារណៈ (សំណៅកោសល្យ)

**សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារឹក និងកំណត់ហេតុ
នៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី**

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី ជា លាង

លោក Nicholas KOUMJIAN

មេធាវីរបស់ [REDACTED] ៖

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖

មេធាវី ជេត វណ្ណលី

មេធាវី ហុង គឹមសួន

មេធាវី គឹម ម៉េងឃី

មេធាវី ប៊ិក ស៊ាងលីម

មេធាវី Wayne JORDASH

មេធាវី ឡោ ជុនធី

មេធាវី សំ សុគង់

មេធាវី ស៊ុន សុវ៉ន

មេធាវី ទី ស្រីនណា

មេធាវី វ៉ែន ពៅ

មេធាវី Linda BEHNKE

មេធាវី Laure DESFORGES

មេធាវី Herve DIAKIESE

មេធាវី Ferdinand DJAMMEN-NZEPA

មេធាវី Nicole DUMAS

មេធាវី Isabelle DURAND

មេធាវី Françoise GAUTRY

មេធាវី Martine JACQUIN

មេធាវី Emmanuel JACOMY

មេធាវី Christine MARTINEAU

មេធាវី Barnabe NEKUI

មេធាវី Lyma NGUYEN

មេធាវី Beini YE

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា បានទទួលសំណើសុំធ្វើមោឃភាព មាន ចំណងជើងថា “សំណើរបស់ [REDACTED] ស្នើឱ្យប្តឹងទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ សុំឱ្យទទួលពិនិត្យ និងចាត់ ការលើសំណើសុំធ្វើមោឃភាពប្រតិចារឹក និងកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី មួយចំនួន” ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦ (“សំណើសុំធ្វើមោឃភាព”)¹ ហើយដែលត្រូវបានដាក់ដោយ សហមេធាវីការពារក្តី (“សហមេធាវី”) [REDACTED] (“អ្នកស្នើសុំ”)។

I. សេចក្តីផ្តើម

1. សំណើសុំធ្វើមោឃភាពមួយផ្នែក ត្រូវបានសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ បញ្ជូនទៅអង្គបុរេ ជំនុំជម្រះ កាលពីថ្ងៃទី ០៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦² អនុលោមតាមវិធាន ៧៦(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់ពីបទក្លែងបន្លំកិច្ចស៊ើបសួរចំនួនបួន ទាក់ទងនឹងការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED]³ និងកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ចំនួនពីរ⁴។

II. វត្តមានប្រវត្តិសិវិធី

2. នៅថ្ងៃទី ០៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិបម្រុង បានបញ្ជូនទៅកាន់

¹ សំណើរបស់ [REDACTED] ស្នើឱ្យប្តឹងទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ សុំឱ្យទទួលពិនិត្យ និងចាត់ការលើសំណើសុំធ្វើមោឃភាពប្រតិ ចារឹក និងកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីមួយចំនួន ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D298 (“សំណើសុំធ្វើមោឃភាព”)។

² ដីកាសម្រេចលើពាក្យសុំរបស់ [REDACTED] ស្នើឱ្យប្តឹងទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ សុំឱ្យទទួលពិនិត្យ និងចាត់ការលើសំណើសុំមោឃ ភាពប្រតិចារឹក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D298/2 (“ដីកាសម្រេចបញ្ជូន សំណើសុំ”)។

³ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D85/5.1.4.2 , កំណត់ហេតុស្តាប់ ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D101/1.1, ថាសសំឡេងនៃកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ សាក្សី [REDACTED] ថ្ងៃទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D101/1.1R, ប្រតិចារឹកចារឹកកិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយ [REDACTED] ដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង នៅថ្ងៃទី ០៤ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ D85/4.1.5។ សូមមើល ឧបសម្ព័ន្ធ “ក” នៃដីកាសម្រេច បញ្ជូនសំណើសុំ។

⁴ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារ D219/140 (“កំណត់ហេតុ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥”), កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារ D219/141។ សូមមើល ឧបសម្ព័ន្ធ “ក” នៃដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណើសុំ។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំធ្វើមោឃភាពប្រតិចារឹក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត នូវដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទីបី ដែលចោទប្រកាន់ការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកស្នើសុំ ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មមួយចំនួន ដែលស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ^៥។ ការចោទប្រកាន់ផ្សេងៗទៀត ត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម ចំនួនពីរ^៦។

3. នៅថ្ងៃទី ១០ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ សាក្សី [REDACTED] ទំនងជាបានប្រកាសប្រាប់ក្រុមការងាររបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ថាមានមនុស្សបីនាក់^៧ បានទាក់ទងមកគាត់ ក្រោយពីគាត់បានបញ្ចប់ការផ្តល់ចម្លើយដល់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ BLUNK កាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១^៨។

4. នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ BLUNK បានសម្រេចបើកការស៊ើបសួរផ្ទៃក្នុង អនុលោមតាមវិធាន ៣៥(២)(ខ) លើបទជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ដោយពិចារណាលើការឃើញថាខ្លួន “មានហេតុផលជឿថា” ទំនងជាមានមនុស្សមួយចំនួន បានព្យាយាមជះឥទ្ធិពលលើសាក្សីមួយចំនួន ក្នុងនោះមានសាក្សី [REDACTED] ក្នុងអំឡុងពេលនៃការស្តាប់ចម្លើយក្រៅផ្លូវការ^៩។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ បានចេញដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសចំនួនបី ដែលបានផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យធ្វើការស៊ើបអង្កេតលើបទជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុង

⁵ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទី៣ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨ ឯកសារ D1, សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីទី អំពីការដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទី៣ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ ឯកសារ D1/1។

⁶ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទាក់ទងទៅនឹងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មនានា នៅក្នុងតំបន់១ និងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញចំពោះខ្មែរក្រោម ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារ D65, ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ទាក់ទងនឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ ឬ អំពើហិង្សាយេនឌ័រ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៤ ឯកសារ D191។

⁷ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា៖ កិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយ [REDACTED] កំណត់ត្រានៃការចុះដល់ទីកន្លែង ដោយ ឡុង ដានី ១០-១១ កញ្ញា ២០១១ អាចរកបាននៅលើគេហទំព័រ www.dccam.org និងត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង ដោយមានលេខសម្គាល់ D115/1.1 (“របាយការណ៍ចុះពិនិត្យដល់ទីកន្លែង របស់ DC-Cam”)។ សូមមើលផងដែរ ដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណើសុំ កថាខណ្ឌ ៤ និងកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ៥។

⁸ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D43។

⁹ ដីកាសម្រេចស្តីអំពីការបើកការស៊ើបសួរលើការជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងកិច្ចការតុលាការ ក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃវិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D85 (“ដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបអង្កេត”)។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

កិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ និងមានការចុះកាលបរិច្ឆេទជាបន្តបន្ទាប់ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១¹⁰ ថ្ងៃទី ២០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ (“ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២”)¹¹ និងថ្ងៃទី ១៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២¹²។

5. នៅថ្ងៃទី ២២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសលើអង្គសេចក្តី ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ដែលបានផ្ទេរសិទ្ធិដីកានាំធ្វើការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ក្នុងនោះមានសាក្សី [REDACTED] ផងដែរ (“ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១”)¹³ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង ដោយមានភ្ជាប់ជាមួយនូវរបាយការណ៍អនុវត្តដីកានេះ¹⁴ និងកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីដែលបានលើកឡើង ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ (“កំណត់ហេតុ ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១”)¹⁵។

6. ពាក់ព័ន្ធនឹងការស៊ើបអង្កេតលើបទប្រៀតប្រៀងក្នុងដំណើរការយុត្តិធម៌ នៅថ្ងៃទី ០៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ អ្នកស៊ើបអង្កេតរបស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានប្រគល់របាយការណ៍អនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ (“របាយការណ៍អ្នកស៊ើបអង្កេត”)¹⁶។ ក្នុងក្របខណ្ឌនេះ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ចំនួនមួយ ដែលគ្មានចុះហត្ថលេខា និងចុះកាលបរិច្ឆេទថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ (“កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១”)¹⁷ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង។

7. នៅថ្ងៃទី ០៤ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិប្រមូលណែនាំ KASPER-

¹⁰ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D85/1.1។ សូមមើលផងដែរ Decision to Correct the Rogatory Letter dated 19 September 2011 ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D85.1។

¹¹ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ D85/2 និងត្រូវបានកែប្រែដោយ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ D85/2/1។

¹² ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ D85/3។

¹³ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D101។

¹⁴ របាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D101/1។

¹⁵ សូមមើលខាងលើ កំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ៣។

¹⁶ របាយការណ៍អនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ D85/5.1.1 (“របាយការណ៍អ្នកស៊ើបអង្កេត”)។

¹⁷ សូមមើលខាងលើ កំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ៣។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

ANSERMET បានប្រគល់ជូនអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ នូវលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេត ទាក់ទងនឹងបទជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ¹⁸។

- 8. នៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៥ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ បានសម្រេចដាក់អ្នកស្នើសុំ ឱ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យដោយកំបាំងមុខ ក្នុងក្របខណ្ឌសំណុំរឿង ០០៤¹⁹។
- 9. នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៥ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ បានជូនដំណឹងភាគីពីការបិទបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកស្នើសុំ²⁰។
- 10. នៅថ្ងៃទី ០៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានចេញដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកស្នើសុំ ចេញពីសំណុំរឿង ០០៤²¹។
- 11. នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦ សហមេធាវីការពារអ្នកស្នើសុំ បានដាក់សំណើសុំមោឃភាពដែលត្រូវបានបំពេញដោយសេចក្តីបន្ថែម នៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៦ (“សេចក្តីបន្ថែម”)²²។
- 12. នៅថ្ងៃទី ០៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ បានបញ្ជូនទៅកាន់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ នូវផ្នែកនៃសំណើសុំ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់អំពីបទក្លែងបន្លំកិច្ចនីតិវិធី ទាក់ទងនឹងការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] និង [REDACTED]²³។
- 13. នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦ អនុលោមតាមសេចក្តីណែនាំរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ²⁴ សហ

¹⁸ ដីកាសម្រេចបញ្ជូនបញ្ហាស្តីពីការជ្រៀតជ្រែកចូលកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ទៅអាជ្ញាធរសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ០៤ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ D85/8 (“ដីកាសម្រេចបញ្ជូនទៅអយ្យការ”)។

¹⁹ ដីកាសម្រេចដាក់ [REDACTED] ឱ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យដោយកំបាំងមុខ ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារ D239។

²⁰ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរប្រឆាំងនឹង [REDACTED] ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារ D285។

²¹ ដីកាសម្រេចបំបែកសំណុំរឿងទាក់ទងនឹង [REDACTED] ចេញពីសំណុំរឿង ០០៤ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D286/7។

²² សេចក្តីបន្ថែមទៅលើការស្នើរបស់ [REDACTED] ឱ្យដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ សុំធ្វើមោឃភាពលើប្រតិចារឹក និងកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីមួយចំនួន ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D298/1។

²³ សូមមើល ដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណើសុំ។

²⁴ សារអេឡិចត្រូនិករបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ធ្វើជូនភាគី មានចំណងជើងថា “NOTIFICATION: Pre-Trial Chamber's Instructions to the parties in Case File N° 004/1/07-09-2009-ECCC/OCIJ (PTC28)” ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំធ្វើមោឃភាពប្រតិចារឹក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

មេធាវីបានជូនដំណឹងភាគីថា ខ្លួនសុំត្រឹមរក្សាទុកនូវរាល់ទង្វើករណីទាំងឡាយ ដែលបានលើកឡើង នៅក្នុងសំណើសុំធ្វើមោឃភាព ដូចដែលត្រូវបានដាក់នៅចំពោះមុខការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត²⁵។

14. នៅថ្ងៃទី ០៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៦ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំធ្វើមោឃភាព (“ចម្លើយតប”)²⁶។ សហមេធាវីបានឆ្លើយតបទៅសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិវិញ នៅថ្ងៃទី ១៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៦ (“ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតប”)²⁷។

15. នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៦ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានបញ្ជូនសំណុំរឿង ០០៤/១ ទៅកាន់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីសុំឱ្យចេញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ²⁸។

III. សំណើឧប្បត្តិហេតុរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ

16. ដោយយល់ឃើញថា ការបិទបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរ មិនគួរត្រូវបានពន្យារពេលយូរពេក ដោយសារតែសំណើសុំមោឃភាពនោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ស្នើសុំជាលក្ខណៈឧប្បត្តិហេតុ ឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចេញសេចក្តីសម្រេចមួយ ដោយមានផ្តល់សំអាងហេតុតាមក្រោយ ឬ ជូនដំណឹងដល់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវធ្វើការបិទបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ ដោយមិនបង្កង់យូរ និងបង្គាប់ឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ (“សំណើឧប្បត្តិហេតុ”)²⁹។

២០១៦។

²⁵ សារអឡិកត្រូនិករបស់អ្នកច្បាប់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់អ្នកស្នើសុំ ធ្វើជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ មានចំណងជើងថា “RE: NOTIFICATION: Pre-Trial Chamber’s Instructions to the parties in Case File N° 004/1/07-09-2009-ECCC/OCIJ (PTC28)” ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦។

²⁶ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ទៅនឹងពាក្យសុំមោឃភាពរបស់ [REDACTED] ចំពោះកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D298/2/1/1 (“ចម្លើយតប”)។

²⁷ ការឆ្លើយតបរបស់ [REDACTED] ទៅនឹងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីពាក្យស្នើសុំរបស់ [REDACTED] ឱ្យមោឃភាពលើកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីមួយចំនួន ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D298/2/1/2 (“ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតប”)។

²⁸ ដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅពិនិត្យ យោងតាមវិធានផ្ទៃក្នុង ៦៦(៤) ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D304។

²⁹ ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ១, ១៥-១៨។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

- 17. សហមេធាវីលើកឡើងថា អនុលោមតាមវិធាន ៦៦ ការបិទការស៊ើបសួរ និងការបញ្ជូនសំណុំរឿង គឺជាអំណាចផ្តាច់មុខរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត³⁰។ សហមេធាវីយល់ឃើញថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនអាចស្នើឱ្យការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បិទបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ មុននឹងដំណើរការនីតិវិធីស្នើសុំមោឃភាព ត្រូវបានសម្រេចរួចរាល់នោះឡើយ³¹ ដោយទុកបញ្ហាចោល គ្មានដំណោះស្រាយ ហើយនៅទីបញ្ចប់ វាអាចធ្វើឱ្យមានការពន្យារពេលបន្ថែមទៀត³²។
- 18. យោងតាមដីកាចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៦ ដែលតាមរយៈដីកានេះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានបញ្ជូនសំណុំរឿង ០០៤/១ ទៅកាន់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីស្នើសុំឱ្យដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ³³ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសូមបដិសេធសំណើឧប្បត្តិហេតុ ព្រោះថា សំណើនេះលែងមានសុពលភាព។

IV. ភាពទទួលយកបាន

- 19. សហមេធាវី និងសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ពុំបានលើកឡើងនូវទង្វើករណីណាមួយ ទាក់ទងនឹងភាពទទួលយកបាននៃសំណើសុំធ្វើមោឃភាព នោះឡើយ។
- 20. អនុលោមតាមវិធាន ៧៦(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អង្គបុរេជំនុំជម្រះមានយុត្តាធិការក្នុងការសម្រេចលើភាពទទួលយកបាននៃសំណើសុំធ្វើមោឃភាព ដែលអង្គបុរេអាចប្រកាសថាពាក្យសុំមោឃភាពនោះមិនអាចទទួលយកបាន ប្រសិនបើ ក) ពាក្យសុំ មានពាក់ព័ន្ធជាមួយដីកាដែលត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ខ) ពាក្យសុំ គ្មានមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ ឬ គ) ពាក្យសុំ គ្មានសំអាងហេតុគ្រប់គ្រាន់³⁴។
- 21. អង្គបុរេជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថា សំណើសុំធ្វើមោឃភាព មានគោលដៅសុំឱ្យចាត់ទុកជាមោឃៈ

³⁰ ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ១០។

³¹ យោងដូចខាងលើ។

³² ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ១១, ១២។

³³ សូមមើលខាងលើ កថាខណ្ឌ ១៥ និងកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ២៨។

³⁴ សាលដីការបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ១) លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ [REDACTED] ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើចំនួនប្រាំបួនរបស់ [REDACTED] សុំប្តឹងទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ឱ្យធ្វើមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរ និង ២) លើសំណើសុំចំនួនពីរដែលត្រូវបានបញ្ជូនដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៦ ឯកសារ D165/2/26 កថាខណ្ឌ ៥៥។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

នូវកិច្ចស៊ើបសួរមួយចំនួន ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាមានភាពមិនប្រក្រតី ក្នុងនោះរួមមាន កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីមួយចំនួន ព្រមទាំង ខ្សែអាត់សំឡេង និងប្រតិចារិកកិច្ចសម្ភាសន៍ ជាមួយសាក្សី។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សង្កេតឃើញដែរថា សំណើសុំធ្វើមោឃភាពនេះ គ្មានជាប់ពាក់ ព័ន្ធនឹងដីកា ឬ សេចក្តីសម្រេច ដែលអាចបើកផ្លូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្របតាមខ្លឹមសារនៃវិធាន ៧៤(៣) នោះទេ។ ក្រៅពីនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ពុំមានលក្ខណៈប្រចក្ស ឬ ច្បាស់ក្រឡែត បញ្ជាក់ថា សំណើសុំធ្វើមោឃភាពនេះ គ្មានមូលដ្ឋាន ទាំងផ្នែកអង្គច្បាប់ និង អង្គហេតុ រហូតធ្វើ ឱ្យវាមិនអាចត្រូវទទួលយកបាននោះឡើយ ហើយអង្គបុរេជំនុំជម្រះទៀតថា សំណើសុំនេះមាន សំអាងហេតុគ្រប់គ្រាន់។ សហមេធាវីបានបង្ហាញនូវសំអាងហេតុមួយ គាំទ្រដោយទង្វើករណីផ្លូវ ច្បាប់ និង ធាតុផ្សំអង្គហេតុ ក្នុងសំណុំរឿង ដែលត្រូវបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់ ដើម្បីគាំទ្រដល់ ការបញ្ជាក់ឱ្យឃើញអំពីកំហុសនីតិវិធី ទាក់ទងនឹងការក្លែងបន្លំដែលរងការចោទប្រកាន់³⁵ ក៏ដូចជា ព្យសនកម្ម ដែលអ្នកស្នើសុំ បានទទួលរង³⁶។

22. ដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសូមប្រកាសថា សំណើសុំធ្វើមោឃភាពអាចទទួលយកបាន អនុលោម តាមវិធាន ៧៦(៤)។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ មិនសម្រេចលើភាពទទួលយកបាន នៃសេចក្តីបន្ថែមនោះ ទេ ដែលវាពាក់ព័ន្ធតែនឹងការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ហើយដែលសំណើសុំធ្វើមោឃភាព ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីរូបនេះ មិនត្រូវបានសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បញ្ជូនទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ នោះទេ³⁷។

V. ការពិចារណាលើអង្គសេចក្តី

23. បន្ទាប់ពីពិភាក្សារួចមក អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនអាចរកសម្លេងភាគច្រើនតាមតម្រូវការដើម្បីធ្វើ សេចក្តីសម្រេចទៅលើសំណើសុំមោឃភាពនេះបានឡើយ។ អនុលោមតាមវិធាន ៧៧(១៤) នៃ វិធានផ្ទៃក្នុង មតិយោបល់របស់ចៅក្រមនានារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ មានភ្ជាប់មកជាមួយនឹង សេចក្តីពិចារណាទាំងនេះ។

³⁵ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ២៧-៣២។

³⁶ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៤១-៤៦។

³⁷ សូមមើល សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៣៧-៤០, ៤៥-៤៦, ដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណើសុំ កថាខណ្ឌ ២៥-២៧, ៥១- ៥៥, ៥៧។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

VI. ផ្នែកសម្រេចសេចក្តី

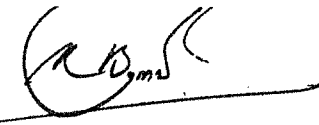
ផ្នែកតាមសំណងហេតុនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ជាឯកច្ឆ័ន្ទ៖

- បដិសេធ សំណើឧប្បត្តិហេតុ។
- យល់ឃើញ ថា សំណើសុំមោឃភាពនេះអាចទទួលយកបាន។
- ប្រកាស ថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនអាចស្វែងរកសម្តែងគាំទ្រពីចៅក្រមយ៉ាងតិច ៤ (បួន) សម្តែង ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើអង្គសេចក្តីនៃសំណើសុំមោឃភាពនេះបានទេ។

អនុលោមតាមវិធាន ៧៧(១៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង សេចក្តីសម្រេចនេះបិទផ្លូវតវ៉ា។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនអាចរកសម្តែងភាគច្រើនតាមតម្រូវការ ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើអង្គសេចក្តីបានឡើយ។ ដូច្នោះ កិច្ចស៊ើបសួរដែលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យមោឃភាពនោះ ត្រូវតម្កល់ទុកជាបានការ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៦

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

				
ចៅក្រម	ចៅក្រម	ចៅក្រម	ចៅក្រម	ចៅក្រម
ប្រាក់ គីមសាន	Olivier BEAUVALLET	ន័យ ថុល	Kang Jin BAIK	ហួត ចុធី

ចៅក្រម ប្រាក់ គីមសាន ចៅក្រម ន័យ ថុល និងចៅក្រម ហួត ចុធី ភ្ជាប់បន្ថែមនូវមតិយោបល់របស់ខ្លួន។
ចៅក្រម Oliver BEAUVALLET និងចៅក្រម Kang Jin BAIK ភ្ជាប់បន្ថែមនូវមតិយោបល់របស់ខ្លួន។

**មតិយោបល់របស់ចៅក្រម ប្រាក់ គឹមសាន, ចៅក្រម ស័យ ថុល និងចៅក្រម ហួត ចុន្ទី
ទាក់ទងនឹងអង្គសេចក្តីវិចារណា**

ក. ការផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីវិចារណា

- 24. ចៅក្រមជាតិ នៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ (“អ.វ.ត.ក”) នឹងបង្ហាញអំពីមតិយោបល់របស់ខ្លួនទាក់ទងនឹង ពាក្យសុំរបស់ [REDACTED] យ៉ាងណាក៏ដោយ ជាការចាប់ផ្តើម យើងសូមធ្វើការបញ្ជាក់ អំពីការយល់ឃើញរបស់យើងចំពោះការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនៃសេចក្តីវិចារណារបស់អង្គ បុរេជំនុំជម្រះ។
- 25. អនុលោមតាមមាត្រា ៣.១២ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត អ.វ.ត.ក ផ្តល់សិទ្ធិឱ្យ [REDACTED] អាចស្នើសុំ អង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារឡើងវិញជា “សាធារណៈ” នូវឯកសារ “សំងាត់” ឬ “សំងាត់បំផុត” ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីចំណាត់ប្រភេទ និង ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មានទាក់ទងសំណុំរឿង។
- 26. មាត្រា ៣.១២ វាក្យខណ្ឌទី២ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តរបស់ អ.វ.ត.ក បានចែងថា “តាមករណី សមស្រប ទាល់តែមានការចេញដីកាដោះស្រាយ និងសេចក្តីសម្រេចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹង ដីកាដោះស្រាយ ទើបសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងអង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវពិនិត្យពិចារណា ថា តើចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារដែលបានស្នើសុំនោះមានលក្ខណៈសមស្របដែរឬទេ ហើយបើសិន ជាមិនសមស្របទេ ត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចថាតើចំណាត់ប្រភេទអ្វីទើបសមស្រប”។
- 27. ផ្អែកតាមទង្វើករណីខាងលើ ចៅក្រមជាតិ យល់ឃើញថា ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ “សម្ងាត់” ទៅជា “សាធារណៈ” នៅពេលនេះ គឺពុំទាន់មានភាពចាំបាច់ ហើយក៏មិននាំឱ្យប៉ះពាល់សិទ្ធិ និង ផលប្រយោជន៍របស់ [REDACTED] ដែរ ព្រោះទោះបីឯកសារនោះជាប្រភេទ “ឯកសារសម្ងាត់” ក៏ គាត់អាចមើលឯកសារទាំងនោះបានដែរ។ ហេតុដូច្នេះនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ គប្បីពិចារណាលើការ ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារឡើងវិញ នៅពេលចេញដីកាដោះស្រាយ និងសេចក្តីសម្រេចប្តឹង ឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងដីកាដោះស្រាយ អនុលោមតាមមាត្រា ៣.១២ វាក្យខណ្ឌទី២ នៃសេចក្តី ណែនាំអនុវត្ត អ.វ.ត.ក។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

ខ. ទង្វើករណីរបស់ភាគី

28. សហមេធាវីការពារក្តី [REDACTED] បានលើកទង្វើករណីថា វិធាន ២១(៣) និងវិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងយ៉ាងច្បាស់ពីការហាមប្រាម នូវការជ្រៀតជ្រែកលើសាក្សីនានា ឬ សាក្សីដែលនឹងត្រូវកោះហៅ ឬការប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តនូវអំពើនេះ។ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ មានភស្តុតាងបង្ហាញថា យ៉ាងហោចណាស់ ក៏មានសាក្សីម្នាក់ដែរ ដែលពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់នឹង [REDACTED] គឺសាក្សី [REDACTED] ត្រូវបានស្តាប់ជួបដោយអ្នកស៊ើបសួរម្នាក់ ឬ ច្រើននាក់ ទាំងគ្មានដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសឡើយ។ បញ្ហានេះ ត្រូវបានបញ្ជូនទៅអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ (“អយ្យការ”) អនុលោមតាមវិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង³⁸។

29. សហមេធាវីការពារក្តី [REDACTED] បានធ្វើការបញ្ជាក់ថា ក្រៅពីសាក្សី [REDACTED] មានសាក្សីពីររូបទៀត គឺសាក្សី [REDACTED] និងសាក្សី [REDACTED] ដែលជាសាក្សីមានការពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់នឹង [REDACTED] ក៏ត្រូវបានបង្ហាញឱ្យដឹងថា មានការស្តាប់ជួបសួរនាំដោយជនមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណមួយចំនួន។ កិច្ចស៊ើបអង្កេតលើការជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងកិច្ចការតុលាការត្រូវបានបើកនៅក្នុងការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ហើយក្នុងបរិបទនេះ មានការសន្និដ្ឋានថា “ការស៊ើបអង្កេតនេះ នឹងមិនអាចធ្វើទៅកើតទេ វាទាល់តែ [បេសសកម្មនៃការស៊ើបសួរលើករណីនៃការជ្រៀតជ្រែកនេះ] បង្ហាញឱ្យឃើញថាមានសកម្មភាពស៊ើបសួរភាគច្រើនត្រូវបានគ្របដណ្តប់នៅក្រៅក្របខណ្ឌច្បាប់ ហើយថាឯកសារផ្លូវការមួយចំនួន (កំណត់ហេតុលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សី) ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការស៊ើបសួរលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌនានា ត្រូវបានរកឃើញថា ធ្វើឡើងដោយការកែតម្រូវ”³⁹។

30. សហមេធាវីការពារក្តី [REDACTED] បានលើកឡើងថា វិធាន ៥៥(៥) ចែងថា ការពិតមួយអាចនឹងរកឃើញបាន លុះណាតែការចងចាំរបស់សាក្សីនូវព្រឹត្តិការណ៍នានា គឺជារឿងដែលបានកើតឡើង និងដឹងដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ និងឥតក្លែងបន្លំ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានហាមប្រាម នូវការសួរសំណួរនាំមុខទៅកាន់សាក្សី នៅអំឡុងពេលធ្វើសវនាការ។ ដូច្នេះ បើទោះជាមិនមានយុត្តិកម្មដែល

³⁸ សំណើរបស់ [REDACTED] ស្នើឱ្យប្តឹងទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះឱ្យទទួលពិនិត្យ និងចាត់ការលើសំណើសុំធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិត និងកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីមួយចំនួន ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦, កថាខណ្ឌ ៣០ ឯកសារ D298 (“សំណើសុំ”)។

³⁹ សំណើសុំ កថាខណ្ឌ ៣១។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិត និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

បច្ចេកទេសបែបនោះ ត្រូវបានទទួលយក ប្រើប្រាស់ដោយអ្នកស៊ើបសួររបស់ ក.ស.ច.ស នៅ ពេលស្តាប់ចម្លើយសាក្សីក៏ដោយ ក៏ភស្តុតាងដែលបានតាមរយៈការជំរុញដើម្បីឱ្យបានទទួលនូវ ចម្លើយតបដែលខ្លួនចង់បាននេះ ធ្វើឱ្យមានការប្រឡាក់ប្រឡូកដល់ភស្តុតាងក្រោយៗទៀតរបស់សា ក្សី។ កង្វល់កើតចេញពីការអនុវត្តការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីដោយអ្នកស៊ើបសួររបស់ ក.ស.ច.ស ត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ជាក់ស្តែង [REDACTED] ដែលគាត់ក៏ជាសាក្សីម្នាក់ផង ដែរនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤។ សាក្សីរូបនេះ បានចង្អុលបង្ហាញថា គាត់មានអារម្មណ៍ថា គាត់ត្រូវ បានរំខានពីអ្នកស៊ើបសួរក្នុងអំឡុងពេលកំពុងផ្តល់បទសម្ភាសន៍⁴⁰។

31. សហមេធាវីការពារក្តី [REDACTED] បានលើកឡើងបន្ថែមថា តួនាទីជាក់លាក់របស់សាក្សីក្នុងដំណើ រការនៃកិច្ចស៊ើបសួររបស់តុលាការ គឺជាបុគ្គលដែលឃើញ ឬបានដឹងពន្យល់ព្រឹត្តិការណ៍អ្វីមួយ ផ្ទុយ ពីភាគីជនសង្ស័យ ជនត្រូវចោទ ឬជនជាប់ចោទ ដែលមានមុខងារផ្ទៃក្នុងបញ្ជាក់ថា សក្ខីកម្មរបស់ សាក្សីត្រូវតែបានទទួលពីការស្តាប់ដោយអ្នកស៊ើបសួររបស់ ក.ស.ច.ស នូវរាល់ការចងចាំពី ព្រឹត្តិការណ៍នានារបស់ពួកគេ ជាជាងការសួរយកចម្លើយ។ ចំណុចនេះត្រូវបានបង្ហាញដោយពាក្យ ពេចន៍នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែលចែងថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត “អាចស្តាប់ចម្លើយ” ពីសាក្សី ប៉ុន្តែ ត្រូវ “សួរចម្លើយ” ជនត្រូវចោទ⁴¹។

32. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានលើកឡើងថា ខណៈដែល សព្វ ទទួលស្គាល់ថា ការទាក់ទង ណាមួយជាមួយសាក្សីរូបនេះ នៅក្រៅក្របខណ្ឌនៃកិច្ចស៊ើបសួររបស់ កសចស ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហា នានានៅក្រោមកិច្ចស៊ើបសួរ គឺជាមូលហេតុមួយដែលត្រូវខ្វល់ខ្វាយក៏ដោយ ក៏វាហាក់ដូចជាគ្មានភ ស្តុតាងដែលថាសាក្សី [REDACTED] បានកែ ឬប្តូរសក្ខីកម្មរបស់គាត់នៅក្រោយការជួបទាក់ទងក្រៅ កំណត់ហេតុដោយ “បុគ្គលដែលគេមិនស្គាល់” ដែលបានកើតឡើងនៅចន្លោះថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា និង ថ្ងៃទី១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១ ដែរ (“ទំនាក់ទំនងគ្មានការអនុញ្ញាត”)។ ពាក្យសុំមោឃភាពពីងផ្អែក លើការស្មាន ចំពោះអ្វីដែលទំនាក់ទំនងគ្មានការអនុញ្ញាតពាក់ព័ន្ធ និងមិនបានធ្វើសេចក្តីយោងទៅរក ខ្លឹមសារនៃភស្តុតាងនៅលើកំណត់ហេតុនោះទេ⁴²។

⁴⁰ សំណើសុំ, កថាខណ្ឌ ៣៣។

⁴¹ សំណើសុំ, កថាខណ្ឌ ៣៤។

⁴² ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ទៅនឹងពាក្យសុំមោឃភាពរបស់ [REDACTED] ចំពោះកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦, កថាខណ្ឌ ៦ , ឯកសារ D298/2/1/1 (“ចម្លើយតប”)។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

- 33. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានលើកទទ្ទឹករណ៍ថា សេចក្តីសម្រេចរបស់ កសចស និងឧបសម្ព័ន្ធ របស់វា បង្ហាញថាកំហុសដែលបានចោទប្រកាន់ដោយ [REDACTED] ទាក់ទងទៅនឹងកំណត់ហេតុស្តាប់ ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] គឺ “ទំនងណាស់ជាកំហុសបច្ចេកទេស” គឺកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ សាក្សីត្រូវបានដកចេញពីបញ្ជីប្រឆាំងប្រកាន់ប្រកាន់ដោយប្រឆាំងនឹងអ្នកស៊ើបអង្កេតរបស់ កសចស ទោះបីជាកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយមួយចុះកាលបរិច្ឆេទនៅថ្ងៃទី២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០១១ និងមួយផ្សេងទៀត នៅថ្ងៃទី២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១ ក៏ដោយ ក៏កំណត់ហេតុនោះ “មានខ្លឹមសារដូចគ្នា”⁴³។
- 34. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានបញ្ជាក់ថា សិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវការកាត់សេចក្តីមួយត្រឹមត្រូវ និងមិនលំអៀងរបស់ [REDACTED] មិនត្រូវបានរំលោភទេ។ [REDACTED] ទំនងជាចោទប្រកាន់ពីភាព លំអៀងជាសត្យានុម័តទៅខាងផ្នែកអ្នកស៊ើបអង្កេតរបស់ កសចស ប៉ុន្តែខកខានមិនបានកំណត់អត្ត សញ្ញាណកម្ម ថាគាត់បានធ្វើការចោទប្រកាន់បែបដូច្នោះដោយប្រឆាំងនឹងអ្នកស៊ើបអង្កេតដែល “លំអៀង” ជាក់លាក់ ឬមួយក៏ កសចស ទាំងមូល ទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតរបស់គាត់។ នៅ ក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ណាក៏ដោយ [REDACTED] បានខកខានមិនបានចង្អុលទៅភស្តុតាងណាមួយដែលនឹង ត្រូវលើកឡើងពីក្តីមន្តិលទាក់ទងនឹងភាពមិនលំអៀងរបស់អ្នកស៊ើបអង្កេតរបស់ កសចស នៅក្នុង ករណីរបស់គាត់នោះទេ⁴⁴។

គ. អង្គច្បាប់

35. វិធាន ៧៦ (២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងកំណត់ថា “ក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ នៅពេលដែលភាគី ទាំងឡាយយល់ឃើញថា មានផ្នែកណាមួយត្រូវបានចាត់ទុកជាមោឃៈ ភាគីនោះអាចដាក់ពាក្យសុំ ដោយបញ្ជាក់មូលហេតុទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដើម្បីស្នើសុំឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ប្តឹងទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះស្នើសុំឱ្យធ្វើមោឃភាព។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវចេញដីកាដែល អាចជាការទទួលយក ឬបដិសេធសំណើសុំភ្លាមៗតាមតែអាចធ្វើទៅបាន និងក្នុងគ្រប់ករណីទាំង អស់ត្រូវធ្វើឡើងមុនពេលចេញដីកាដំណោះស្រាយ។ រីឯវិធាន ៤៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងថា “កិច្ច ស៊ើបសួរ ឬកិច្ចរបស់អង្គជំនុំជម្រះអាចត្រូវបានចាត់ទុកជាមោឃៈ តែចំពោះករណីមិនគោរពវិធាន

⁴³ ចម្លើយតប, កថាខណ្ឌ ១១។

⁴⁴ ចម្លើយតប, កថាខណ្ឌ ១៣។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

បញ្ញត្តិ ដែលធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ភាគីដែលដាក់ពាក្យសុំប៉ុណ្ណោះ។

- 36. ចៅក្រមជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ យល់ឃើញថា អ.វ.ត.ក ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាម កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជានូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (កិច្ចព្រមព្រៀង), ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឲ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (ច្បាប់ អ.វ.ត.ក) និងអនុវត្តវិធានផ្ទៃក្នុង។
- 37. អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ជាតុលាការពិសេសមួយដែលអនុវត្តនីតិវិធីនៃការចោទប្រកាន់ និងការស៊ើបសួរ ខុសពីតុលាការថ្នាក់ជាតិនៃប្រទេសកម្ពុជា។ ការចោទប្រកាន់ និងការស៊ើបសួររបស់តុលាការថ្នាក់ជាតិនៃប្រទេសកម្ពុជា គឺធ្វើឡើងតែលើអង្គហេតុទេ មានន័យថាមិនមែនជាការចោទប្រកាន់ និងការស៊ើបសួរលើបុគ្គលឡើយ⁴⁵។ ផ្ទុយមកវិញនៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ការចោទប្រកាន់ និងការស៊ើបសួរ អាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាបំពេញលក្ខខណ្ឌពីរ គឺ ទី១. **អង្គហេតុ** “ឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិនិងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃ ១៧ មេសា ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃ ៦ មករា ១៩៧៩” និង ទី២. **បុគ្គល** “មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម”⁴⁶។
- 38. ហេតុដូច្នេះចៅក្រមជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងធ្វើការពិចារណា ថាតើកិច្ចស៊ើបសួររបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ បំពាននូវលក្ខខណ្ឌដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី១៤ ដែលនាំឲ្យមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិនៃការស៊ើបសួរដូចដែលបានពន្យល់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១២ ខាងលើ ជាហេតុធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ [REDACTED] និងនាំឲ្យ

⁴⁵ មាត្រា ៤៤ និង ១២៥ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា។

⁴⁶ មាត្រា ១ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឲ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ, មាត្រា ១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងវិធាន ៥៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឲ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

មោឃៈ ដែរ ឬទេ។

- 39. សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ និងអន្តរជាតិ បានខ្វែងយោបល់គ្នាចំពោះការចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ នេះ ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្នើសុំបញ្ជូនដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរទី ៣។ រីឯសហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិបានបដិសេធចោលនូវដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរទី ៣ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាន “ជនសង្ស័យទាំងនេះ មិនមែនជាមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់និង/ឬ អ្នកទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុត”⁴⁷ ហើយចៅក្រមជាតិ និងអន្តរជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក៏បានខ្វែងយោបល់គ្នាចំពោះបញ្ហានេះដែរ ដោយចៅក្រមជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ គាំទ្រទុំករណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ⁴⁸។
- 40. តាមការយល់ឃើញខាងលើចៅក្រមជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ យល់ឃើញថាប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុជាលាយក្នុងអក្សរនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី គប្បីត្រូវមោឃភាពតាមសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តី។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០១៦

ប្រាក់ គីមសាន

នីយ ថុល

ហួត ថុធី

⁴⁷ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិទៅនឹងសេចក្តីណែនាំឱ្យដាក់ឯកសារពិស្តារបន្ថែមរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ និងសេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ កថាខណ្ឌទី ៨៦ (ក)។

⁴⁸ យោបល់របស់ចៅក្រម ប្រាក់ គីមសាន, ចៅក្រម នីយ ថុល និងចៅក្រម ហួត ថុធី ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩ “ មិនមែនជាមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម”។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [redacted] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

មតិយោបល់របស់ចៅក្រម BEAUVALLET និងចៅក្រម BAIK
(“ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខា”)

I. ច្បាប់ជាធរមាន

- 41. វិធាន ៧៣(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងអំពីសមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងការសម្រេចលើសំណើសុំមោឃភាព។
- 42. ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខា សូមរំលឹកថា អនុលោមតាមវិធាន ៤៨ ការពិនិត្យលើសំណើសុំមោឃភាព ចែកជាពីរដំណាក់កាលបន្តបន្ទាប់គ្នា៖ ១) ជាបឋម ការពិនិត្យលើកំហុសនីតិវិធី ២) បន្ទាប់មក ប្រសិនបើមានកំហុសនីតិវិធី ពិតប្រាកដមែន អត្ថិភាពនៃព្យសនកម្ម ចំពោះអ្នកស្នើសុំ។ ហេតុដូច្នោះ កំហុសនីតិវិធី ដែលមិនបង្កផលប៉ះពាល់ដល់ភាគីស្នើសុំ នឹងមិនតម្រូវឱ្យមានការធ្វើមោឃភាពនោះឡើយ⁴⁹។

II. ទង្វើករណីរបស់ភាគី

43. អនុលោមតាមវិធាន ២១(៣) និងវិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង សហមេធាវីស្នើសុំធ្វើមោឃភាពការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ដែលទំនងជាត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ ដោយអ្នកស៊ើបអង្កេតម្នាក់ ឬច្រើននាក់ របស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដោយគ្មានដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស⁵⁰ និងការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ដែលទំនងជាត្រូវបានទាក់ទងក្រៅផ្លូវការ ដោយបុគ្គលមួយចំនួនដែលមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ⁵¹។ សហមេធាវីផ្អែកជាពិសេសលើការ “មានហេតុផលជឿជាក់” របស់ចៅក្រម KASPER-ANSERMET នៅពេលដែលគាត់បញ្ជូនសំណុំរឿងនេះ ទៅអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ថាមានការជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ “ដោយបុគ្គលច្រើននាក់ ដែលធ្វើការ ឬដែលធ្លាប់ធ្វើការនៅ អ.វ.ត.ក ដោយពួកគេមាន

⁴⁹ សំណុំរឿង ០០៣ (អបជ ២០) សាលដីការរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ [REDACTED] ប្រឆាំងនឹងដីការរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត HARMON ដែលសម្រេចលើពាក្យសុំរបស់ [REDACTED] ស្នើឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ទទួលពិនិត្យ និងចាត់ការលើសំណើចំនួនពីរសុំមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារ D134/1/10 (“សាលដីការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ [REDACTED]”) កថាខណ្ឌ ២៤-២៥។

⁵⁰ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៣០។

⁵¹ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៣១ យោងទៅសេចក្តីសម្រេចបើកការស៊ើបអង្កេត។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

ជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការកែតម្រូវបន្តឯកសារ និងបានព្យាយាមបង្វែងដានការស៊ើបសួរ របស់ការិយាល័យ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឱ្យដាក់ចេញពីសាក្សីសក្តានុពលម្នាក់” ពោលគឺ “សាក្សី [REDACTED] ដែល សក្ខីកម្មរបស់គាត់ ពិតជាសំខាន់ក្នុងការស្វែងរកការពិត នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤”⁵²។

44. សហមេធាវីលើកឡើងថា សិទ្ធិរបស់អ្នកស្នើសុំក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ និង ដោយស្មោះត្រង់ ដោយតុលាការមិនលម្អៀង ត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ ដោយសារថាសុចរិតភាពនៃ ដំណើរការនីតិវិធី ក្នុងការប្រមូលភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងអ្នកស្នើសុំ ត្រូវបានចោទជាបញ្ហា ដោយសារ មានកំហុសនីតិវិធីធ្ងន់ធ្ងរ⁵³។ សហមេធាវីលើកឡើងថា ទោះបីជានៅពេលក្រោយមកទៀត សាក្សី ទាំងនេះត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយឡើងវិញក៏ដោយ ក៏ការចងចាំរបស់ពួកគាត់ពីព្រឹត្តិការណ៍នានា ពិតជា ត្រូវបានរងភាពប្រឡូកប្រឡាក់⁵⁴ ហើយវាមានហេតុផលស្របច្បាប់ ដែលត្រូវបានអ្នកអំពើកង្វះភាព មិនលម្អៀងរបស់អ្នកស៊ើបអង្កេត⁵⁵។ ម្យ៉ាងវិញទៀត សហមេធាវីលើកឡើងថា សិទ្ធិក្នុងការរៀប ចំយ៉ាងមានប្រយោជន៍ នូវការការពារក្តី និងការសួរដេញដោលសាក្សីប្រឆាំងនឹងកូនក្តីរបស់ខ្លួន តម្រូវសម្រាប់អ្នកស្នើសុំថា រាល់ភស្តុតាងទាំងអស់ ដែលត្រូវបានដាក់បង្ហាញដល់ខ្លួន មានរួមទាំងភ័ ស្តុតាងដាក់បន្ទុក និងភស្តុតាងដោះបន្ទុក ត្រូវតែពិតប្រាកដ មិនក្លែងក្លាយ⁵⁶ និងពុំមែនជាការផ្ទុះ បញ្ចាំងពីទស្សនៈអត្តនោម័តិរបស់អ្នកស៊ើបអង្កេតនោះឡើយ⁵⁷។

45. ជាចុងក្រោយ សហមេធាវីបន្ថែមថា ការស៊ើបអង្កេតលើបទជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាល របស់អង្គជំនុំជម្រះ នៅតែបន្តធ្វើពុំចេះចប់ ហើយថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតពុំបានប្តឹងអង្គបុរេ ជំនុំជម្រះ ឱ្យពិនិត្យលើសំណើសុំធ្វើមោឃភាពណាមួយនោះទេ⁵⁸។ ហេតុដូច្នោះ រាល់ភស្តុតាងដែល ត្រូវបានរាយការណ៍ដោយ [REDACTED] និង [REDACTED] មាននៅក្នុងសំណុំរឿងជានិច្ច ហើយអាច ត្រូវបានប្រើប្រាស់គ្រប់ពេលវេលា ប្រឆាំងនឹងអ្នកស្នើសុំ⁵⁹។ ដំណោះស្រាយសមស្របតែមួយគត់

⁵² សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៣០ យោងទៅ ដីកាសម្រេចបញ្ជូនទៅអយ្យការ កថាខណ្ឌ ៦៨។
⁵³ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៤១។
⁵⁴ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៣២, ៤២។
⁵⁵ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៤២។
⁵⁶ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៤៤។
⁵⁷ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៤៥, ៤៦។
⁵⁸ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៤២។
⁵⁹ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៤២, ៤៣។

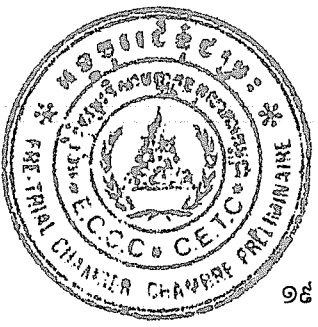
សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

គឺត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ នូវរាល់កិច្ចស៊ើបសួរដែលមានកំហុស ព្រមទាំងនីតិវិធីក្រោយៗ មួយចំនួន ទៀតដែលរងផលប៉ះពាល់ ផងដែរ⁶⁰។

46. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិឆ្លើយតបថា ទោះបីជាការណែនាំដែលសាក្សីមួយចំនួន ត្រូវបានទាក់ទង នៅក្រៅក្របខណ្ឌនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីស្របច្បាប់ គឺជាមូលហេតុនៃកិច្ចការអ្នកដោយ ក៏ក្នុង ករណីជាក់ស្តែងនេះ វាគ្មានកំហុសនីតិវិធីនោះទេ ព្រោះថា គ្មានភស្តុតាងបង្ហាញថា [REDACTED] បាន កែប្រែសក្ខីកម្មរបស់គាត់ ក្រោយពីមានការទាក់ទងដែលមានភាពចម្រុះចម្រាសនោះដែរ⁶¹។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិគូសបញ្ជាក់ថា សាក្សីរូបនេះបានរក្សាចម្លើយដូចគ្នា ទាក់ទងនឹងអង្គ ហេតុឧក្រិដ្ឋ ក្នុងអំឡុងពេលស្តាប់ចម្លើយទាំងអស់របស់គាត់⁶²។ ដូចគ្នានេះដែរ សហព្រះរាជអាជ្ញា អន្តរជាតិលើកឡើងថា កំហុសនីតិវិធីដែលរងការចោទប្រកាន់ ពាក់ព័ន្ធនឹង [REDACTED] អាចត្រូវ គ្នានឹងកំហុសជាក់ស្តែង⁶³។ ដូច្នេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិលើកឡើងថា សិទ្ធិរបស់អ្នកស្នើសុំ មិនត្រូវបានរំលោភឡើយ ហើយអ្នកស្នើសុំពុំបានចង្អុលបង្ហាញភស្តុតាងណាមួយ ដើម្បីដាក់មន្ទិល សង្ស័យលើភាពមិនលម្អៀងរបស់អ្នកស៊ើបអង្កេត នោះឡើយ⁶⁴។

47. សហមេធាវីឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាថា មន្ទិលសង្ស័យទាក់ទងនឹងភាពមិន លម្អៀងនៃកិច្ចស៊ើបសួរ ត្រូវបានបញ្ជាក់តាមរយៈការបើកកិច្ចស៊ើបអង្កេត អនុលោមតាមវិធាន ៣៥ ហើយច្បាស់ណាស់ថា សាក្សីមួយចំនួនត្រូវបានទាក់ទងក្រៅផ្លូវការ ដោយអ្នកស៊ើបអង្កេត របស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត⁶⁵។ គ្រាន់តែការណែនាំដែលកិច្ចស៊ើបអង្កេតចំហមួយ ត្រូវបានបើកធ្វើ អនុលោមតាមវិធាន ៣៥ ហើយដែលមិនចេះត្រូវបានបិទបញ្ចប់នោះ គឺវាបាន រំលោភដល់សិទ្ធិរបស់អ្នកស្នើសុំ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ និងតម្លាភាព រួច ត្រូវចេញទៅហើយ⁶⁶។

⁶⁰ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៤៨ យោងទៅ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ [REDACTED] កថាខណ្ឌ ២៧។
⁶¹ ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៦។
⁶² ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៧-៩, ១៤។
⁶³ ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ១១ យោងទៅដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណើសុំ កថាខណ្ឌ ៤០។
⁶⁴ ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ១៣។
⁶⁵ ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៩។
⁶⁶ ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៩។

III. ការពិភាក្សាសម្រេច

48. ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាកត់សម្គាល់ពីភាពមិនជឿជាក់ និងមន្ទិលសង្ស័យជាច្រើន ទាក់ទងនឹងការជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ដែលត្រូវបានលើកឡើងក្នុងអំឡុងពេលនៃការស៊ើបអង្កេតផ្ទៃក្នុង នៅការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ហើយដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅអាជ្ញាធរកម្ពុជា ដើម្បីសុំសេចក្តីសម្រេច។ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានភស្តុតាងនានា ដែលមានក្នុងសំណុំរឿង និងដោយមិនគិតពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ទាក់ទងនឹងការជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ដូចដែលត្រូវបានរងការចោទប្រកាន់ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខានឹងយកចិត្តទុកដាក់តែទៅលើការកំណត់ថា តើការធ្វើមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរពាក់ព័ន្ធនឹង [redacted] និង [redacted] មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ ស្របតាមវិធាន ៤៨ ដែរឬទេ។

ក. កិច្ចស៊ើបសួរពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី [redacted]

49. សហមេធាវីលើកឡើងថា កិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹង [redacted] មានកំហុស ព្រោះថាសាក្សីហាក់ដូចជាត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយនៅថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ពុំមែននៅថ្ងៃទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ នោះទេ ពោលគឺគ្មានដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស និងធ្វើឡើងដោយអ្នកស៊ើបអង្កេតម្នាក់ឬ ច្រើននាក់ របស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត⁶⁷។ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាកត់សម្គាល់ថា មានកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [redacted] ចំនួនពីរ នៅក្នុងសំណុំរឿង និងមានការចុះកាលបរិច្ឆេទខែ សីហា និង កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ហើយដែលខ្លឹមសារដើមជាភាសាខ្មែរ នៃកំណត់ហេតុទាំងពីរនោះ ដូចគ្នា លើកលែងតែចំណុចបីដែលខុសគ្នា នោះគឺ កាលបរិច្ឆេទនៃការស្តាប់ចម្លើយ ទឹកនៃស្តាប់ចម្លើយ ព្រមទាំង ហត្ថលេខា និងស្នាមម្រាមដៃរបស់សាក្សី។

កំណត់ហេតុ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១

50. ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសង្កេតឃើញថា កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ មានលក្ខណៈផ្ទុយពីបទប្បញ្ញត្តិនានា ដែលមានចែងនៅក្នុងវិធាន ៥៥(៧) ៥៥(៩) និង ៦២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ម្យ៉ាង ដោយសារថាគ្មានហត្ថលេខារបស់សាក្សីដែលបានស្តាប់ចម្លើយ ហើយម្យ៉ាងវិញទៀត ដោយសារថា កំណត់ហេតុនេះត្រូវបានចុះកាលបរិច្ឆេទមុនកាល

⁶⁷ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៣០។

បរិច្ឆេទរបស់ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ដែលបានប្រគល់សិទ្ធិ ឱ្យធ្វើការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] ដូច្នោះ កំណត់ហេតុមួយនេះ ពុំបំពេញបាននូវរាល់លក្ខខណ្ឌ ស្តីពីអត្ថិភាពស្របច្បាប់នៃកំណត់ហេតុ នោះឡើយ។

51. ប៉ុន្តែ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាកត់សម្គាល់ថា កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ពុំត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង ធ្វើជាភស្តុតាងគាំទ្រដល់ការស៊ើបសួរ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ នោះទេ។ កំណត់ហេតុនេះត្រូវបាន ប្រមូលយក សម្រាប់តម្រូវការជាក់លាក់ នៃការស៊ើបអង្កេតអំពីបញ្ហាជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាល អង្គជំនុំជម្រះ ដែលចាប់ផ្តើមធ្វើកាលពីថ្ងៃទី ១៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ អនុលោមតាមវិធាន ៣៥ (២)(ខ) ហើយដែលត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង នៅខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២ ធ្វើជាឧបសម្ព័ន្ធ នៃអនុស្សរណៈផ្ទៃក្នុងមួយ⁶⁸ និងជាឧបសម្ព័ន្ធនៃរបាយការណ៍អ្នកស៊ើបអង្កេត ដែលត្រូវបានធ្វើ ឡើង ដោយអនុវត្តតាមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២។ ក្នុងន័យ នេះ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ គឺជាភស្តុតាង ពាក់ព័ន្ធ នឹងការស៊ើបអង្កេតលើបទជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការ និងពុំមែនទាក់ទងនឹងការ ចោទប្រកាន់ទាំងឡាយរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/១ នោះទេ។ ដូច្នោះ គ្មានព្យសនកម្មចំពោះអ្នកស្នើសុំឡើយ។

52. ពាក់ព័ន្ធនឹងចំណុចនេះ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសូមរំលឹកថា ការកំណត់អំពីអត្ថិភាពនៃការ ជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការ តម្រូវឱ្យមានភស្តុតាងបទល្មើសជាក់ស្តែង ចំណែកឯ វិញ្ញាសាជាធរមាន ទាក់ទងនឹងសំណើសុំមោឃភាព តម្រូវឱ្យមានភស្តុតាងបង្ហាញពីកំហុសនីតិវិធី និងព្យសនកម្មបង្កឡើង។ បើគ្រាន់តែមានអត្ថិភាពនៃការស៊ើបអង្កេតលើបទជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការ រដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ គឺមិនអាចកំណត់នូវកំហុសនីតិវិធី ដូចដែលបានលើកឡើង ឬព្យសន កម្មនោះទេ ជាពិសេស ក្នុងករណីដែលការស៊ើបអង្កេត មិនទាន់បានបិទបញ្ចប់។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការបើកកិច្ចស៊ើបអង្កេតលើបទជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការ ដែលមិនអាចរំលោភលើ សិទ្ធិរបស់អ្នកស្នើសុំ គ្រាន់តែមានគោលដៅធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ពីភាពស្មោះត្រង់នៃកិច្ចដំណើរការនីតិ វិធី ដែលបានធ្វើឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស ប្រឆាំងនឹងរូបគាត់ ប៉ុណ្ណោះ។

⁶⁸ អនុស្សរណៈអន្តរការិយាល័យ ធ្វើដោយអ្នកស៊ើបអង្កេត STOCCHI ទៅកាន់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិប្រុង KASPER-ANSERMET ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ D85/5។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

53. ដូច្នោះ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសូមបដិសេធសំណើសុំមោឃភាពកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ (D85/5.1.4.2) និងក្រោមហេតុផលដូចគ្នានេះ បដិសេធសំណើសុំមោឃភាពប្រតិចារិកនៃកំណត់ហេតុនេះ (D85/4.1.5) ដែលត្រូវបានដាក់ បញ្ចូលផងដែរ ទៅក្នុងសំណុំរឿង ក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតលើបទជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការ រដ្ឋបាលតុលាការ។ ឯកសារទាំងនេះ ពុំអាចមានតម្លៃជាភស្តុតាង ពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ចំពោះអ្នកស្នើសុំ នោះទេ។

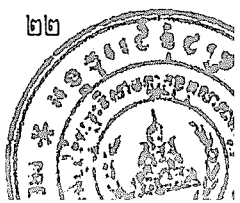
កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១

54. ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាកត់សម្គាល់ថា កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ដែលត្រូវប្រមូលបាន ក្នុងក្របខណ្ឌនៃសំណុំរឿង ០០៤ ត្រូវបានចុះហត្ថលេខា យ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយវាត្រូវបានធ្វើឡើង ក្រោយពីមានដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ដែលសម្រេចផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យធ្វើការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី [REDACTED] សហមេធាវី ពុំបានចង្អុលបង្ហាញភស្តុតាងជាក់ស្តែងណាមួយក្នុងសំណុំរឿង ដែលអាចបង្ហាញឱ្យឃើញពី កំហុសនីតិវិធីណាមួយនោះទេ ក្រៅតែពីមានមន្ទិលសង្ស័យ ទាក់ទងនឹងបញ្ហាជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ច ការរដ្ឋបាលតុលាការ និងកង្វះភាពមិនលម្អៀងរបស់អ្នកស៊ើបអង្កេត។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាយល់ឃើញថា ធាតុផ្សំទាំងនេះ ពុំគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បដិសេធចោលនូវការសន្មតទុកជាមុនថាកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី មានភាពជឿទុកចិត្តបាន នោះ ឡើយ⁶⁹។ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសូមធ្វើការគូសបញ្ជាក់ថា កាលៈទេសៈទាំងឡាយ ដែល កើតមាននៅជុំវិញការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី នឹងក្លាយជាធាតុផ្សំដែលត្រូវយកមកពិចារណា នៅក្នុង ដំណាក់កាលក្រោយមកទៀត ក្នុងអំឡុងពេលធ្វើការវាយតម្លៃលើភស្តុតាង ដោយសហចៅក្រម ស៊ើបអង្កេត ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក្នុងករណីបើមានដូច្នោះ មែន។

55. លើផ្នែកទម្រង់ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយនេះ មានភាពប្រក្រតីត្រឹមត្រូវ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសូមបដិសេធចោលសំណើសុំមោឃភាពកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់

⁶⁹ សំណុំរឿង ០០២ (អបជ ៣៤) សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ នួន ជា ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ ក.ស.ច.ស លើសំណើសុំ ធ្វើប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១០ ឯកសារ D194/3/2 កថាខណ្ឌ ២១។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារិក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

ចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ (D101/1.1) ព្រមទាំងខ្សែអាត់សំឡេងនៃកំណត់ហេតុ នៃការស្តាប់ចម្លើយនេះ (D101/1.1R)។

ខ. កិច្ចស៊ើបសួរពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី [REDACTED]

56. សហមេធាវី ដែលផ្អែកជាពិសេស លើរបាយការណ៍របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា កាលពីខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១⁷⁰ លើកឡើងថា កិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងសាក្សី [REDACTED] មានកំហុស ព្រោះថា សាក្សីរូបនេះ ទំនងជាត្រូវបានទាក់ទងក្រៅផ្លូវការ ដោយបុគ្គលមួយចំនួន មិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ⁷¹ ក្នុងចន្លោះពេលដែលគាត់ត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ ដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត BLUNK និងការស្តាប់ចម្លើយរបស់គាត់ នៅថ្ងៃទី ១២ និង ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥។

57. ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសង្កេតឃើញថា ការចោទប្រកាន់នានាពាក់ព័ន្ធនឹងជំនួបក្រៅផ្លូវការ មួយនេះ គឺផ្អែកលើសម្តី ដែលគេគិតថាជារបស់ [REDACTED] ហើយដែលត្រូវបានរាយការណ៍ដោយ ប្រយោល ក្នុងរបាយការណ៍របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា⁷² និងក្នុងរបាយការណ៍អ្នកស៊ើប អង្កេត ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតផ្ទៃក្នុង លើបញ្ហាជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ច ការរដ្ឋបាលអង្គជំនុំជម្រះ⁷³។ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសង្កេតសម្គាល់ផងដែរ ពីកង្វះធាតុផ្សំ ដែលអាចឱ្យគេកំណត់បាននូវអត្តសញ្ញាណរបស់បុគ្គលទាំងបីនាក់ ដែលទំនងជាបានជួបសាក្សី

⁷⁰ សូមមើល របាយការណ៍ចុះពិនិត្យដល់ទឹកនៃឆ្នេង របស់ DC-Cam។

⁷¹ សំណើសុំធ្វើមោឃភាព កថាខណ្ឌ ៣១ យោងទៅដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបអង្កេត។

⁷² របាយការណ៍ចុះពិនិត្យដល់ទឹកនៃឆ្នេង របស់ DC-Cam ទំព័រ ២ (“ [REDACTED] បានប្រាប់យើងថា នៅឆ្នាំ ២០១១ មានមនុស្សពីរក្រុម បានមកសម្ភាសគាត់។ ក្រុមទី១ មានមនុស្សប្រាំមួយនាក់ (បរទេសពីរនាក់ និង ខ្មែរបួននាក់)។ ក្រុមនេះបានអញ្ជើញ [REDACTED] ឱ្យ ទៅកាន់សាលាឃុំភ្នំលាប ហើយបានសម្ភាសគាត់ ពាក់ព័ន្ធនឹង [REDACTED] កិច្ចសម្ភាសន៍លើកទី២ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយ មនុស្សបីនាក់ (មានស្ត្រីខ្មែរម្នាក់ និងបរទេសពីរនាក់) ដែលបានមកដល់ផ្ទះរបស់គាត់”)។

⁷³ របាយការណ៍អ្នកស៊ើបអង្កេត ទំព័រ ៣ (“នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ យើងបានជួបជាមួយសាក្សី [REDACTED] ដែលគាត់ ធ្លាប់ត្រូវបានសម្ភាសកាលពីលើកមុន ដោយចៅក្រម Blunk នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ ក្នុងការស៊ើបសួរសំណុំរឿង ០០៤ ជាពិសេស ពាក់ព័ន្ធនឹងមន្ទីរសន្តិសុខភ្នំត្រយ៉ុង។ សាក្សីរូបនេះ ក៏បានអះអាងដែរថា ក្រោយមកទៀត ធ្លាប់មានមនុស្សច្រើន នាក់ បានទាក់ទងមកគាត់ ក្នុងនោះមាន មនុស្សមួយក្រុម មានស្ត្រីម្នាក់ និងបុរសពីរនាក់ ហើយដែលអ្នកទាំងនោះនិយាយថា ពួក គេមកពី អ.វ.ត.ក ហើយនៅពេលបញ្ចប់កិច្ចសម្ភាសន៍ ពួកគេបានប្រគល់ទស្សនាវដ្តី “ស្វែងរកការពិត” របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯក សារកម្ពុជា ចំនួនមួយច្បាប់ ជូនដល់សាក្សី”)។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារឹក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

ក្រោយពីចៅក្រម BLUNK បានស្តាប់ចម្លើយគាត់ ជាផ្លូវការរួចមក⁷⁴។

58. ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ សាក្សី [REDACTED] បានបញ្ជាក់ក្នុងអំឡុងពេលដែលគាត់ត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ ជាផ្លូវការ កាលពីថ្ងៃទី ១២ និង ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥ ថា ដំបូងឡើយ គាត់ត្រូវបានស្តាប់ ចម្លើយ ដោយការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងបន្ទាប់មកទៀតដោយបុគ្គលមួយចំនួន មិនស្គាល់ឈ្មោះ និងដែលពួកគេពុំបានកត់ត្រាអ្វីសោះ និងក្រោយមកទៀត ដោយចៅក្រម BLUNK នៅក្នុងខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១⁷⁵។ សាក្សីពុំបានលើកឡើងពីសម្ភាព ឬ ជំនួបណាមួយ ក្រោយពេលដែលគាត់បានជួបជាមួយចៅក្រម BLUNK នោះទេ ហើយគាត់បានបដិសេធយ៉ាង ច្បាស់លាស់ថា គាត់ពុំបានជួបជាមួយបុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា បុគ្គលិកស្ថាប័ន SOAS/HRW ឬ បុគ្គលិករបស់អង្គការឃ្លាំមើលសិទ្ធិមនុស្ស នោះទេ⁷⁶។

59. យោងតាមភស្តុតាងទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាយល់ ឃើញថា គ្មានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បង្ហាញអំពីកំហុសនីតិវិធី ដែលអាចធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីទាំងអស់ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ១២ និង ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥ នោះឡើយ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសូមរំលឹកថា ការធ្វើមោឃភាព អនុលោមតាមវិធាន ៤៨ ពុំមែនជាដំណោះស្រាយតែមួយគត់ដែលមាននោះទេ ហើយថា កាលៈទេសៈនានា ជុំវិញការប្រមូលយកភស្តុតាង នឹងត្រូវចៅក្រមយកមកពិចារណា ទៅតាមធនាគារសិទ្ធិ របស់ខ្លួន នៅដំណាក់កាលចេញដីកាដោះស្រាយ ដែលអាចរួមមានអង្គបុរេជំនុំជម្រះផងដែរ និង នៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ ក្នុងករណីដែលមានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។

60. សំអាងលើហេតុផលទាំងអស់នេះ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខាសូមបដិសេធចោលសំណើសុំ មោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរទាំងឡាយ ទាក់ទងនឹងសាក្សី [REDACTED] (D219/140 និង D219/141)។

⁷⁴ អ្នកទាំងបីនាក់នេះ ទំនងជាបានណែនាំខ្លួនឯងថាជាក្រុមការងារមកពីអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ប៉ុន្តែ ទំនងជាបានប្រគល់ជូន សាក្សី នូវទស្សនាវដ្តីរបស់អង្គភាពមួយផ្សេង។ សូមមើលជាឧទាហរណ៍ របាយការណ៍អ្នកស៊ើបអង្កេត ទំព័រ ៣ (“ផ្អែកតាម ព័ត៌មានដែលប្រមូលបាន ក្នុងអំឡុងពេលបេសកកម្មនេះ វាប្រាកដច្បាស់ណាស់ថា សាក្សីរូបនេះ ត្រូវបានទាក់ទង និងសម្ភាស ដោយក្រុមការងាររបស់ អ.វ.ត.ក ឬ របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា”)។

⁷⁵ កំណត់ហេតុ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥ ទំព័រ ៣-៤។

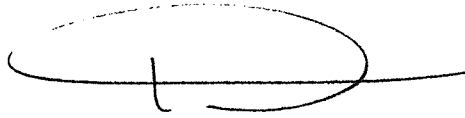
⁷⁶ យោងដូចខាងលើ។

សេចក្តីពិចារណាលើសំណើរបស់ [REDACTED] សុំឱ្យធ្វើមោឃភាពប្រតិចារឹក និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

61. យោងទៅលើហេតុផលដែលបានបញ្ជាក់ជូនខាងលើ ចៅក្រមដែលបានចុះហត្ថលេខា បដិសេធសំណើសុំមោឃភាពនេះទាំងស្រុង។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៦

Olivier BEAUVALLET

Kang Jin BAIK

